

Stabilizációs és társulási megállapodás az EK és Szerbia között

Az Európai Parlament 2011. január 19-i állásfoglalása Szerbia európai integrációs folyamatáról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az egyrészről az Európai Közösség és tagállamai, másrészről a Szerb Köztársaság között létrejött stabilizációs és társulási megállapodásra, amelynek a tagállamok és az Európai Parlament általi ratifikációja jelenleg zajlik, valamint az Európai Közösség és a Szerb Köztársaság között létrejött, a kereskedelemről és a kereskedelemmel kapcsolatos ügyekről szóló, 2010. február 1-jén hatályba lépett ideiglenes megállapodásra,
- tekintettel a Tanács 2010. október 25-i következtetéseire, melyben felkéri a Bizottságot, hogy készítse el véleményét Szerbia európai uniós tagság iránti kérelméről, valamint tekintettel a Tanács 2010. június 14-i következtetéseire,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1244-es számú határozatára (1999), a Nemzetközi Bíróság 2010. július 22-i tanácsadó véleményére Koszovó függetlensége egyoldalú kinyilvánításának a nemzetközi joggal való összhangjáról, és az ENSZ Közgyűlésének 2010. szeptember 9-i határozatára¹, amely elismerte a vélemény tartalmát és üdvözölte az Unió készségét a Belgrád és Pristina közötti párbeszéd elősegítésére,
- tekintettel a Szerbiával létrejött Európai Partnerségben szereplő elvekről, prioritásokról és feltételekről, valamint a 2006/56/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. február 18-i 2008/213/EK tanácsi határozatra²,
- tekintettel a Szerbia által elért eredményekről szóló 2009. évi bizottsági jelentésre³ és a „Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2010-2011-ben” című, 2010. november 9-i bizottsági közleményre⁴,
- tekintettel az EU–Szerbia Parlamentközi Közgyűlés 2010. október 4–5-i közös nyilatkozatára,
- tekintettel az EU és Szerbia között létrejött, 2007. november 8-i visszafogadási megállapodásra⁵ és a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló 539/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2009. november 30-i 1244/2009/EK tanácsi rendeletre⁶,
- tekintettel az Európai Unió és Szerbia közötti kapcsolatokra vonatkozóan 2007.

¹ A/RES/64/298.

² HL L 80., 2008.3.19., 46. o.

³ SEC(2010)1330.

⁴ COM(2010)0660.

⁵ HL L 334., 2007.12.19., 46. o.

⁶ HL L 336., 2009.12. 18., 1.o.

október 25-én a Tanácshoz intézett ajánlására¹, valamint a Bizottságnak a nyugat-balkáni országokra, Izlandra és Törökországra vonatkozó 2009-es bővítési stratégiai dokumentumáról szóló, 2009. november 26-i állásfoglalására²,

- tekintettel a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék főügyésének az ENSZ Biztonsági Tanácsához benyújtott, 2010. június 18-i és 2010. december 6-i jelentésére,
 - tekintettel Catherine Ashton, a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője 2010. szeptember 8-i nyilatkozatára az ENSZ következő lépéséről a Koszovóval kapcsolatos tanácsadói vélemény kapcsán,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Európai Tanács 2003. június 19–20-i, szaloniki ülése után kiadott elnökségi következtetésekben kötelezettséget vállaltak arra, hogy valamennyi nyugat-balkáni ország csatlakozhat az Európai Unióhoz, miután teljesíti a megállapított feltételeket, és ezt a kötelezettségvállalást az Európai Tanács által 2006. december 14–15-én jóváhagyott megújított bővítési konszenzusban és a Tanács Szerbiáról szóló, 2010. október 25-i következtetéseiben megismételték,
- B. mivel a nyugat-balkáni országok Unióba való integrációjának üteme egyedi és az egyes országok egyéni eredményeitől függ, különös tekintettel azon elhatározásukra, hogy megfeleljenek minden követelménynek, eleget tegyenek minden kötelezettségnek, végrehajtsák a reformokat és elfogadják az EU-tagsághoz szükséges intézkedéseket,
- C. mivel a regionális együttműködés és a jószomszédi viszony konstruktív megközelítése a stabilizációs és társulási folyamat kulcsfontosságú eleme; mivel meghatározó szerepet játszanak abban az átalakulási folyamatban, melynek során a Nyugat-Balkán olyan területté válik, melyre a stabilitás és a fenntartható fejlődés jellemző,
- D. mivel Szerbia olyan helyzetben van, hogy a térség biztonságának és stabilitásának biztosításában fontos szerepet tölthet be,
- E. mivel az Európai Unió is olyan elvekre épül, mint a megbékélés, a kompromisszum és a békés egymás mellett élés; mivel a régió népei közötti kapcsolatok javítása érdekében az uniós politika céljai a Nyugat-Balkánon is hasonlóak; mivel e politikával összhangban az EU elítéli azokat a háborús bűnöket, amelyeket a volt Jugoszláviában követtek el, és támogatja a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék és a háborús bűncselekményekkel foglalkozó helyi különleges bírói tanácsok munkáját, valamint az igazságszolgáltatás és elszámoltathatóság biztosításáért tett erőfeszítéseiket,
1. megerősíti, hogy Szerbia jövője az Európai Unión belül van, és arra bátorítja az országot, hogy folytassa ez irányú erőfeszítéseit; elismerését fejezi ki Szerbiának a reformfolyamatban elért előrelépések miatt; üdvözli a Tanács által 2010. június 14-én elfogadott határozatot, miszerint megnyitják a Szerbiával kötött stabilizációs és

¹ HL C 263. E, 2008.10.16., 626. o.

² HL C 285. E, 2010.10.21., 47. o.

társulási megállapodás ratifikációs eljárását, valamint hogy a megállapodást tizenegy tagállam már ratifikálta; felhívja a többi tagállamot, hogy mielőbb kerítsenek sort a ratifikációs eljárásra;

2. üdvözli, hogy Szerbia 2009. december 22-én benyújtotta európai uniós tagság iránti kérelmét, valamint a Miniszterek Tanácsának 2010. október 25-én hozott határozatát, amelyben felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg Szerbiának az Európai Unióhoz való csatlakozása iránti kérelmét; úgy véli, hogy a Tanács határozata pozitív üzenetet küld Szerbia felé, és arra ösztönzi, hogy a koppenhágai kritériumok teljesítése érdekében gyorsítsa fel a szükséges reformokat; hangsúlyozza, hogy a Tanács határozata jelentősen hozzájárul a Nyugat-Balkán stabilitásához; felkéri a Bizottságot az e tárgyra vonatkozó véleményének elkészítésére az Európai Unióról szóló szerződés 49. cikkében szabályozott eljárás alapján;
3. üdvözli a vízumrendszer liberalizálásáról szóló tanácsi határozatot, amely lehetővé teszi a szerb állampolgárok számára, hogy 2009. december 19-től vízummentesen utazhassanak a schengeni térségbe; üdvözli a szerb kormány azon határozatát, hogy lehetővé teszi az uniós állampolgárok számára a személyi igazolvánnyal való beutazást Szerbiába, és kéri, hogy további kezdeményezések szülessenek a nyugat-balkáni térségben az emberek közötti kapcsolatok megkönnyítésére és az itt élők mobilitásának elősegítésére; felszólítja a szerbiai hatóságokat megfelelő intézkedések meghozatalára és arra, hogy tegyenek meg mindent a vízummentes rendszerrel való visszaélések korlátozására, különösen annak biztosítására, hogy a szerb állampolgárokat megfelelően tájékoztassák a vízummentes rendszerből adódó jogaikról és kötelezettségeikről;
4. megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az IPA-támogatás jól működik Szerbiában; arra ösztönzi mind a kormányt, mind az Európai Uniót, hogy tegyék egyszerűbbé az IPA-finanszírozáshoz kapcsolódó adminisztratív eljárásokat azzal a céllal, hogy kisebb és nem központosított kedvezményezettek is könnyebben hozzáférhessenek; hangsúlyozza, hogy az EU pénzügyi keretének esedékes felülvizsgálatakor az előcsatlakozási támogatás megfelelő szintjét meg kell tartani;
5. üdvözli a Nemzetközi Bíróságnak az ENSZ Közgyűlése által 2010. szeptember 9-én közfelkiáltással elfogadott tanácsadói véleményéről szóló közös EU–Szerbia állásfoglalást, amely vélemény a Koszovó függetlensége egyoldalú kinyilvánításának a nemzetközi joggal való összhangjára vonatkozik; üdvözli a szerb kormány arra való hajlandóságát, hogy az ENSZ keretében megújítsa a Koszovóval folytatott párbeszédet, és kéri, hogy a tárgyalásokat haladéktalanul kezdjék meg; felszólítja Szerbiát, hogy alakítson ki párbeszédet Koszovóval anélkül, hogy új tárgyalásokra tenne utalást Koszovó státuszára vonatkozóan; bízik abban, hogy fokozatos, lépésről lépésre történő megközelítést lehet alkalmazni, Koszovó valamennyi lakosát szolgálva; hangsúlyozza, hogy a tárgyalások sikeréhez mindkét fél részéről elkötelezettség és kompromisszumkészség szükséges, tekintettel közös európai jövőjükre, és közös érdekükre, hogy hosszú távú békét és stabilitást hozzanak létre a térségben, ezzel javítva az emberek jólétét; hangsúlyozza, hogy e folyamat megkönnyítésének képessége próba elé állítja az EU hitelességét és az egész térségre érvényes politikai elképzeléseit; emlékeztet arra, hogy a jószomszédi kapcsolatok képezik az egyik legfontosabb feltételét annak, hogy valamennyi nyugat-balkáni ország előrelépéseket tegyen az uniós tagság felé;

6. üdvözlí az EULEX-szel való jobb együttmüködést, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy ennek érdekében további erőfeszítésekre van szükség, különösen az információcsere javítását illetően; felszólítja a szerb hatóságokat, hogy a jogállamiság Észak-Koszovóban történő megteremtésére irányuló erőfeszítései kapcsán könnyítsék meg az EULEX koszovói szerbekkel való együttmüködését;
7. sürgeti a szerb kormányt, hogy számolja fel azokat a párhuzamos struktúrákat Koszovóban, amelyek aláássák a decentralizációs folyamatot, és megakadályozzák a szerb közösségnek a koszovói intézményekbe való teljes integrációját; e tekintetben felszólítja a szerb hatóságokat arra, hogy vállaljanak konstruktív szerepet a szerbiai többnemzetiségű körzetek önkormányzati intézményeinek létrehozásában és müködtetésében, az Ibar folyó északi és déli partján egyaránt;
8. felszólítja a szerb hatóságokat, hogy álljanak hozzá konstruktívan a közelgő koszovói általános választásokhoz; rámutat, hogy mind Szerbia, mind a többi szomszédos ország érdeke, hogy Koszovóban stabil és többnemzetiségű intézmények legyenek; e tekintetben nélkülözhetetlen elem a koszovói szerbek részvétele a választási folyamatban, melynek célja a koszovói szerb közösség perifériára szorulásának megakadályozása;
9. tudomásul veszi Szerbia és Koszovó azon erőfeszítéseit, hogy a koszovói események során eltűnt személyekkel foglalkozó munkacsoporton keresztül felkutassák az 1998–1999-es konfliktus idején eltűnt személyeket; hangsúlyozza e kérdés megoldásának jelentőségét az 1998–1999-es konfliktussal kapcsolatos előrelépés szempontjából; rámutat továbbá, hogy körülbelül 1862 személy sorsa még mindig ismeretlen, és felszólítja Szerbiát és Koszovót, hogy minden lehetséges módon müködjenek együtt egymással, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságával, az EULEX-szel és más szervezetekkel e személyek felkutatása terén;
10. hangsúlyozza, hogy a regionális együttmüködés fejlesztése továbbra is alapvető prioritás az EU számára, és annak célja a megbékélés, a jószomszédi viszony és az emberek közötti kapcsolatok erősítésének elősegítése a Nyugat-Balkánon; ezért kéri Szerbiát, hogy tanúsítson konstruktív hozzáállást a befogadóbb regionális együttmüködés irányában, lehetővé téve Koszovó regionális fórumokon való képviselésének gyakorlati és fenntartható megoldását; ezért üdvözlí az EU és a Nyugat-Balkán közötti magas szintű találkozó 2010. június 2-i, szarajevói megtartását;
11. emlékeztet arra, hogy a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszékekkel való teljes körű együttmüködés alapvető feltétele annak, hogy Szerbia előrelépéseket tegyen az uniós tagság irányába; megjegyzi, hogy Szerbia továbbra is megfelelően válaszol a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék támogatásra irányuló kérelmeire, és kéri a szerb kormányt, hogy továbbra is szorosan müködjön együtt a büntetőtörvényszékekkel, beleértve minden kért dokumentum gyors továbbítását és a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszéktől visszautalt ügyek időben történő lezárását; rámutat azonban a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék főügyészének legutóbbi értékelésére, amely szerint Szerbia erőfeszítései a fennmaradó két szökevény elfogására továbbra is problémákat vetnek fel; hangsúlyozza, hogy az tekinthető a teljes körű együttmüködés legmeggyőzőbb bizonyítékának, ha a szökevényeket elfogják és Hágának kiadják, és módszeresebb erőfeszítésekre szólít fel letartóztatásuk

érdekében, hogy a törvényszék végre elvégezhesse feladatát; sürgeti különösen a jelenlegi megközelítés újraértékelését a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék ajánlásaival összhangban; hangsúlyozza, hogy Szerbia csak abban az esetben kaphat tagjelölti jogállást és/vagy kezdheti el a csatlakozási tárgyalásokat az EU-val, ha a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék főügyésének hivatala úgy értékeli, hogy Szerbia felajánlotta teljes körű együttműködését;

12. üdvözli a szerb parlament által a szrebrenyicai mészárlásról elfogadott állásfoglalást, amely jelentős lépés a közelmúltbeli rémtettekkel kapcsolatos tudatosság fokozása és a regionális megbékélés felé; elismerését fejezi ki Tadić elnök azon döntése miatt, hogy ebbe az irányba mutató további lépésként részt vett a szrebrenyicai mészárlás 15. évfordulóján tartott megemlékezésen, valamint amiatt, hogy látogatást tett Vukováron az 1991-es ovčarai mészárlás áldozataira emlékezve, és bocsánatot kérve tőlük, amivel új lendületet adott a Szerbia és Horvátország közötti jószomszédi kapcsolatok alakulásának; üdvözli a háborús bűnökkel foglalkozó különleges ügyész elkötelezettségét és hivatalának szakmaiságát, ideértve azt is, hogy a Perućac-tónál történt eseményekkel kapcsolatos vizsgálat esetében gyorsan reagált;
13. tudomásul veszi az igazságszolgáltatási rendszer reformját, és további lendületes erőfeszítéseket kér a bírák függetlenségének és pártatlanságának biztosítása, valamint a bírósági munka hatékonyságának fokozása érdekében; üdvözli a bírák kinevezésének megújítására vonatkozó eljárás elindítására irányuló politikai döntést, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy erre átlátható módon kell sort keríteni, biztosítva a határozatok elleni hatékony fellebbezéshez való jogot azon bírák számára, akiknek kinevezését nem újították meg, és óva int e folyamat politizálása ellen; felhívja a figyelmet a vonatkozó jogszabályok elfogadásában tapasztalható késedelmekre, és felkéri a kormányt, hogy a fennmaradó törvénytervezeteket mielőbb továbbítsa a parlamentnek; az igazságszolgáltatás terén teljes átláthatóságra szólít fel; ezenfelül kéri, hogy különítsenek el további pénzügyi és igazgatási erőforrásokat a bíróságok – köztük az alkotmánybíróság – számára működésük javítása és az ügyhátralék felszámolása érdekében; ennek kapcsán véleménye szerint prioritásként kell kezelni a tulajdon visszaszolgáltatását korábbi tulajdonosaiknak; hangsúlyozza, hogy az ártatlanság védelme a jogállamiságot biztosító egyik központi jogi eszköz; felszólítja a hatóságokat és különösen a végrehajtó hatalmi ágat, hogy szigorúan tartsa magát ehhez az elvhez;
14. emlékeztet arra, hogy a hatóságok elsődleges prioritásának a jogállamiság fenntartására irányuló erőfeszítéseknek kell lennie; üdvözli a korrupció elleni küzdelem terén elért előrelépéseket, amelyek többek között a közelmúltban indított nagy fajsúlyú büntetőeljárásokban és a megfelelő jogi keret létrehozásában öltöttek testet, valamint a korrupcióellenes ügynökség tevékenységeinek 2010. januári elindítását, ám hangsúlyozza, hogy a korrupció továbbra is elterjedt az országban, és további erőfeszítéseket kér annak felszámolására; kiemeli a csempészetnek és egyéb illegális tevékenységeknek, valamint negatív következményeinek a bűnözői hálózatok fennmaradásában játszott szerepét; felhívja a figyelmet a két hivatal egyidejű betöltésének gyakorlatára, amely komoly összeférhetlenségi kockázatokat rejt magában, és amelyet kiemelt kérdésként kell kezelni; ezért aggodalmát fejezi ki a korrupcióellenes ügynökségről szóló törvény közelmúltbeli módosításai miatt, amelyek a várttal ellentétes irányba mutatnak, és megállapítja, hogy az ügynökség e rendelkezés alkotmányosságával kapcsolatban az alkotmánybírósághoz fordult;

- felhívja a hatóságokat, hogy adjanak meg minden szükséges politikai és igazgatási támogatást a korrupcióellenes ügynökség számára, és hangsúlyozza, hogy a korrupció ezen ügynökség által feltárt eseteit mihamarabb ki kell vizsgálni; kéri a politikai pártok finanszírozásáról szóló törvény módosításainak elfogadását a pártfinanszírozás teljes mértékű átláthatóságának és hatékony ellenőrzési rendszerének biztosítása érdekében; arra biztatja a hatóságokat, hogy fogadjanak el olyan jogszabályokat, amelyek hatékony védelmet biztosítanak a visszaélések leleplezői számára; hangsúlyozza a vagyoni kárpótlás mint az igazságszolgáltatás fontos lépésének jelentőségét; hangsúlyozza a kialakított eljárások szigorú betartásának jelentőségét a társadalom által az igazságszolgáltatás pártatlanságába vetett bizalom megerősítése érdekében;
15. üdvözli a közigazgatás reformja területén elért előrelépéseket; hangsúlyozza, hogy nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a független közszolgálat létrehozása érdekében, ennek érdekében érdemeken alapuló előmeneteli rendszer és hatékony humán erőforrás-menedzsment bevezetésére hív fel, ideértve a szakmai alapú és átlátható felvételi eljárásokat is, és ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet arra a káros gyakorlatra, hogy gyakran politikai összeköttetések alapján, a köztisztviselőkről szóló törvénnyel nem összeegyeztethető módon vesznek fel alkalmazottakat; felhívja a figyelmet arra, hogy a közigazgatásban, a bíróságokon és az állami tulajdonú vállalatoknál a nemzeti kisebbségek alulreprezentáltak; felhívja a figyelmet a nemzeti és helyi szintű igazgatás kapacitásépítésének folyamatos szükségességére, ezenkívül az európai uniós integráció terén a közigazgatás kapacitásainak és összehangolásának további megerősítésére szólít fel, és felhívja a Bizottságot, hogy más adományozókkal összehangolt módon továbbra is támogassa a hatóságokat e téren;
 16. üdvözli a rendőrségi reform, valamint a szomszédos és az európai uniós országokkal folytatott rendőrségi együttműködés fokozása területén elért haladást; különösképpen üdvözli a Horvátországgal, Montenegróval és Bosznia-Hercegovinával elért rendőrségi együttműködési megállapodást; üdvözli az Európával való együttműködésre vonatkozó menetrend aláírását, melynek célja az ezen európai uniós bűnüldöző ügynökséggel való operatív megállapodás megkötése; hangsúlyozza azonban, hogy a személyes és minősített adatok védelméhez kapcsolódó területeken erőfeszítésekre van szükség a menetrend jelentette kihívások leküzdésére, amely kulcsfontosságú elem az Eurojusttal való együttműködési megállapodás aláírása tekintetében is;
 17. felhívja a figyelmet azon esetekre, amikor a rendőrség nem megfelelően jár el, többek között amikor egy rendőr túllépi hatáskörét vagy erőszakot alkalmaz a polgárokkal szemben, és további lendületes erőfeszítéseket kér az elkövetők megbüntetésére érdekében; üdvözli e tekintetben a rendőrség független felügyeleti hatóságokkal való együttműködését és megállapításainak végrehajtását; úgy véli, hogy minden kisebbséggel kapcsolatos munka terén kiemelt fontosságot élvez a rendőri erők és más bűnüldöző szervek semlegessége, és felszólítja a hatóságokat, hogy javítsák az ennek tudatosítására irányuló képzést; üdvözli a nők rendőri állományban képviselt arányának növelését célzó erőfeszítéseket;
 18. üdvözli a biztonsági szolgálatok múltbéli tevékenységei gyászos örökségének felszámolása érdekében ez idáig tett erőfeszítéseket; e tekintetben rámutat arra, hogy további reformokra van szükség a biztonsági ágazat terén, különös tekintettel a biztonsági szolgálatok átvilágítására, valamint fokozott parlamenti felügyeletére és ellenőrzésére; emlékezteti a hatóságokat, hogy a sikeres régiós megbékéléshez

szükséges a titkosszolgálati archívumok nyilvánosság számára történő megnyitása, különösen a második világháború során és később elkövetett atrocitások tekintetében; felhívja a figyelmet a magánélethez fűződő jogok védelmének elégtelenségére, és további reformokra szólít fel e tekintetben;

19. üdvözli a rendőrség és az ügyészség közötti koordináció növelését, ami eredményeket hoz az EU és Szerbia számára közös kihívást jelentő szervezett bűnözés és kábítószer-csempészet elleni küzdelem területén; tudomásul veszi a latin-amerikai országokkal aláírt együttműködési memorandumokat, amelyek célja a tengeren túli kábítószer-kereskedelem hatékonyabb kezelése; további erőfeszítéseket kér a belső rendőrségi és igazságszolgáltatási képességek javítása érdekében, hangsúlyozva, hogy az EU számára továbbra is aggasztó a Szerbiából kiinduló, illetve azon átmenő kábítószer-csempészet;
20. emlékeztet a megfelelően működő parlament mint a demokratikus rendszer kulcsfontosságú intézményének jelentőségére, és üdvözli a nemzetgyűlésről szóló új törvény elfogadásával bevezetett eljárási újításokat; a „biankó mandátumok” alkotmányellenes gyakorlatának haladéktalan megszüntetésére szólít fel, amely lehetővé teszi a politikai pártok számára, hogy ellenőrizzék a parlamenti képviselők tevékenységét; felszólít emellett a parlamenti helyek önkényes elosztásának leállítására; felszólítja a politikai pártokat, hogy a lehető leghamarabb, de mindenképpen még a jelenlegi parlamenti ciklus során vezessenek be megfelelő, az európai demokratikus normákkal összhangban álló rendelkezéseket; üdvözli az új parlament eljárási szabályzatának elfogadását, kéri a kormányzati tevékenységek felügyeletének megerősítését és ennek érdekében javasolja a közmeghallgatások formális beillesztését az eljárási szabályzatba; üdvözli, hogy az eljárási szabályzatba első alkalommal kerültek be olyan rendelkezések, amelyek lehetővé teszik a független testületek felügyeletét, ugyanakkor fenntartásait fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a parlament beavatkozhat e testületek munkájába; kéri, hogy készítsenek új rendelkezéseket a Velencei Bizottság ajánlásaival összhangban, amelyek jogi keretet határoznak meg e testületek számára, hogy függetlenül végezhesék munkájukat;
21. elismerését fejezi ki az ombudsman által az állami intézmények megfelelő működésével kapcsolatos állampolgári jogok védelme terén végzett munka tekintetében, beleértve a gyermekek és a kisebbségek jogainak támogatása terén állami és tartományi szinten végzett tevékenységet; kéri az állami hatóságokat, hogy könnyítsék meg ezen erőfeszítéseket, és biztosítsák az ombudsman ajánlásainak megfelelő nyomon követését; üdvözli, hogy három helyi ombudsmani irodát hoztak létre Preševo, Bujanovac és Medvedja városában;
22. emlékeztet arra, hogy az erős és független média rendkívüli jelentőséggel bír a demokrácia szempontjából, és kéri, hogy tegyenek lépéseket politikai nyomástól és egyéb befolyástól való függetlenségének biztosítása érdekében; üdvözli a szerb kormány arra irányuló erőfeszítéseit, hogy jogi keretet hozzon létre a szólásszabadság biztosítására, azonban aggodalmát fejezi ki a média területén való ellenőrzési és beavatkozási kísérletek miatt; aggodalmának ad hangot a „Večernje novosti” napilap privatizációját övező polémia miatt, és felhívja a kormányt, hogy valamennyi külföldi és hazai befektető számára biztosítsa az egyenlő bánásmódot; elítéli a szerb újságírók elleni támadásokat és fenyegetéseket, és felhívja a hatóságokat, hogy ezen eseteket teljes körűen vizsgálják ki, és az elkövetőket állítsák bíróság elé; felhívja a figyelmet a

médiaágazatban fennálló tulajdonkoncentrációra és az átláthatóság hiányára; felhívja a figyelmet a személyes adatok közzétételének eseteire, és kiemeli, hogy szükség van az újságírók önszabályozására, és be kell tartani az etikai kódexet; megjegyzi, hogy az internet-hozzáférés továbbra is alacsony, elismeri az internet szerepét a média szabadsága tekintetében, és sürgeti a hatóságokat, hogy tegyenek határozott lépéseket e területen;

23. hangsúlyozza a decentralizációs folyamat jelentőségét, amely javítja az állam működését azáltal, hogy az államot közelebb hozza a polgárokhoz, miközben egyúttal tiszteletben tartja a térségi autonómiához és a helyi önkormányzathoz fűződő jogukat; ezzel kapcsolatban üdvözli a kisebbségi nemzeti tanácsokról szóló törvény elfogadását, amely a nemzeti kisebbségi tanácsok hatásköreit és megválasztását a nemzetközi normáknak megfelelően szabályozza; elismeri a Vajdaság statútuma és a hatásköreiről szóló törvény elfogadása révén a 2006. novemberi alkotmány végrehajtása terén elért előrelépést; kéri a hatáskör-átruházási folyamat folytatását a közpénzekről szóló törvény és a Vajdaság és a helyi önkormányzatok közvagyonáról szóló törvény elfogadása révén, amelyek lehetővé teszik a Vajdaság számára, hogy az új statútum szerinti hatásköreit elkezdhesse gyakorolni; ezenfelül kéri, hogy tegyenek további politikai erőfeszítéseket a Preševo-völgyi albán kisebbség helyi igazgatásra irányuló törekvéseinek kezelésére azáltal, hogy a preševói, bujanovaci és medvedjai önkormányzatok koordinációs testületével egyeztetve sürgősen megfelelő forrásokat biztosítanak számukra; ugyanakkor hangsúlyozza az albán kisebbség képviselőinek alapvető felelősségét, és sürgeti őket, hogy szorítsák vissza a szélsőséges nacionalista és szeparatista retorikát, amely éles ellentétben áll az alapvető európai értékekkel; hasonlóképpen hangsúlyozza a szerbek bevonásának fontosságát e helyi önkormányzati szervekbe;
24. üdvözli Szerbia erőfeszítéseit a kisebbségek védelme terén; hangsúlyozza azonban, hogy a kisebbségi nyelveken az információhoz és az oktatáshoz való hozzáférést továbbra is javítani kell, különösen a bosnyák, a bolgár, a bunyevác és a román kisebbség tekintetében;
25. üdvözli a nemzeti kisebbségi tanácsok többségének létrehozatalát, ami a kisebbségek számára lehetővé teszi, hogy az oktatás, a kultúra, a kisebbségi nyelvhasználat és a nyilvános tájékoztatás területén döntéseket hozzanak; megjegyzi, hogy fontos e kisebbségi önkormányzati szervek hatásköreinek teljes körű gyakorlása, és hogy a nemzeti kisebbségi tanácsokról szóló törvénynek megfelelő költségvetési támogatást kell biztosítani; megállapítja, hogy az előkészítési folyamat során és a tanácsok létrehozására vonatkozó jogi követelmények tekintetében tapasztalt szabálytalanságokkal kapcsolatban panaszokat nyújtottak be, valamint megemlíti a nemzeti tanácsoknak biztosított hatáskörök egyes minisztériumok és helyi önkormányzatok általi megsértésére vonatkozó panaszokat, és felhívja a hatóságokat, hogy ezekre reagáljanak; aggodalmának ad hangot a bosnyák nemzeti tanács megalakításával kapcsolatban, és kéri a folyamat szabályokkal összhangban történő mielőbbi lezárását, lehetővé téve a bosnyákok e tanácsban való jogszerű képviseletét; aggodalommal szemléli a Sandžak régióban fokozódó feszültségeket, amelyek többek között a közelmúltbeli erőszakos incidensekben nyilvánultak meg, és határozottan kéri, hogy a politikai vitákat a demokratikus intézmények keretén belül, párbeszéd révén oldják meg;

26. üdvözli a nemek közötti egyenlőség terén elért haladást, különösen a nemek közti egyenlőségről szóló törvény és a nők helyzetének javítását és a nemek közti egyenlőséget célzó nemzeti cselekvési terv elfogadását; emlékeztet azonban, hogy ezen intézkedések végrehajtása még függőben van, és hogy a nőket továbbra is hátrányos megkülönböztetés sújtja, többek között a munkaerőpiacon is; felhívja ezért a szerbiai hatóságokat, hogy azonnal ültessék át a gyakorlatba a nemek közötti egyenlőséget célzó új jogi keretet, és foglalkozzanak a nemi alapú megkülönböztetés tágabb kérdéskörével, például a családon belüli erőszak Szerbiában tapasztalható fokozódásával is;
27. kéri, hogy tegyenek további lépéseket a megkülönböztetés elleni törvény teljes körű végrehajtása érdekében, és üdvözli az e téren elért előrelépéseket, különösen az egyenlőségvédelmi biztosi hivatal létrehozását, amely fontos lépés a valamennyi szerb állampolgárral szembeni egyenlő bánásmód biztosítása felé;
28. emlékeztet arra, hogy a szólásszabadság és a gyülekezési szabadság alapvető európai értékek, és üdvözli, hogy Belgrádban 2010. október 10-én sor került a Gay Pride felvonulásra; ezt az eseményt a nyitott, toleráns és sokszínű társadalom létrehozása irányába tett jelentős lépésként értékeli, és a kormány arra vonatkozóan tett kötelezettségvállalásaként tekint rá, hogy biztosítja a toleranciára és a társadalom kiszolgáltató kisebbségeinek védelmére vonatkozó európai uniós normák érvényesülését; megelégedettségének ad hangot a felvonulás résztvevőinek védelmét szolgáló megfelelő biztonsági intézkedések tekintetében;
29. mindazonáltal sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a felvonulás idején erőszakos összecsapásokra került sor, amelyekben jelentős számú/sok ember – főként rendőr – megsérült; felhívja a figyelmet arra, hogy az érintett szélsőségesek bizonyos politikai pártok és egyházi vezetők közvetett támogatását bírták; kéri a hatóságokat a jogrend biztosítására azáltal, hogy bíróság elé állítják az erőszakos cselekmények elkövetőit, akik megzavarták a felvonulást, valamint ténylegesen betiltják azokat a szélsőséges szervezeteket, amelyekhez az elkövetők tartoznak; megállapítja, hogy ezek a szervezetek a múltban – konkrétan 2008. február 17-én és számos sporteseményen – is részt vettek súlyos erőszakos cselekményekben; tudomásul veszi ezzel kapcsolatban, hogy számos ilyen ügy már az Alkotmánybíróság előtt van; megfelelő intézkedések elfogadására szólít fel a szélsőségek és a radikalizmus valamennyi formája elleni hatékony társadalmi fellépés érdekében;
30. hangsúlyozza, hogy számos roma még mindig mélyszegénységben él, ami különösen negatívan befolyásolja a fiatal romák boldogulási esélyeit; hangsúlyozza továbbá, hogy hátrányos megkülönböztetésnek vannak kitéve a munkaerőpiacon, csak 5%-uk rendelkezik állandó munkahellyel; felhívja a hatóságokat, hogy tegyenek sürgős lépéseket a romák helyzetét illetően, biztosítva számukra a személyi igazolványt, továbbá hogy javítsák a megfelelő lakhatáshoz, a munkaerőpiachoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésüket; felhívja a figyelmet a roma lakossággal szembeni folyamatos megkülönböztetésre és a közelmúltbeli erőszakos cselekményekre, továbbá a romák szerb hatóságok általi erőszakos kitelepítéseire;
31. rámutat arra, hogy Európában Szerbiában található a legtöbb menekült és otthonát elhagyni kényszerült személy; hangsúlyozza nehéz helyzetüket, ami lakhatásukat és szegénységüket illeti, és felszólítja a szerb hatóságokat, hogy vizsgálják felül a

menekültekre vonatkozó nemzeti stratégiát; üdvözli Szerbia azon kezdeményezését, hogy újjáélessze a menekültügyi probléma tartós megoldására irányuló regionális folyamatokat, és felszólítja a szarajevói nyilatkozatot aláíró országokat, hogy e téren érjenek el jelentősebb eredményeket; ezzel összefüggésben rámutat a szerb és a horvát elnök közös kötelezettségvállalására, hogy felderítik az eltűnt személyek sorsát, és megoldást találnak a menekültekkel és a visszatérésükkel kapcsolatos problémákra; felszólítja a Bizottságot, hogy használja ki a régió európai uniós tagjelölt és lehetséges tagjelölt országai feletti politikai befolyását annak biztosítására, hogy elhárítsák a menekült visszatérése előtti akadályokat; hangsúlyozza emellett, hogy az EU-országokkal kötött visszafogadási megállapodások eredményeképpen akár 150 000 hazatelepülő is várható, és hogy visszailleszkedésük sikeréhez alapos előkészületekre lesz szükség, különösen a helyi hatóságok szintjén; hangsúlyozza, hogy a civil társadalmi szervezetek fontos szerepet töltenek be e folyamatban;

32. üdvözli a katonai szféra reformjait – különösen a szerb hadsereg hivatásos hadsereggé alakítását, amely 2011. január 1-jén lépett hatályba –, amelyek a hadsereg korszerűsítése és a katonaság feletti civil ellenőrzés erősítése irányában tett fontos lépések;
33. hangsúlyozza, hogy a civil társadalom fontos szerepet tölt be a politikai prioritások meghatározásában; hangsúlyozza a civil társadalmi szervezetekkel való párbeszéd jelentőségét és a civil társadalom szereplőinek alapvető szerepét a társadalmi és politikai kérdések kapcsán folytatott regionális együttműködés fokozásában; üdvözli, hogy a 2009-ben elfogadott új egyesülési törvény tisztázza az NGO-k jogállását és hogy javult a szerbiai közigazgatás és a civil társadalom közötti együttműködés; tudomásul veszi a civil társadalommal való konzultációra irányuló kormányzati erőfeszítéseket; felhívja a hatóságokat, hogy tegyenek további lépéseket a civil társadalom szereplői részvételének hivatalossá tételére és erősítésére a politikaformálási folyamatban és a hatóságok tevékenységének ellenőrzésében; hangsúlyozza, hogy támogatni és oltalmazni kell a polgári jogok védelmezőit, különösen az LMBT-aktivistákat, a háborús bűnökkel foglalkozókat és a Szerbia és Koszovó közötti kapcsolatok javításán tevékenykedőket;
34. támogatásáról biztosítja a RECOM-kezdeményezést (Regional Commission for Truth Seeking and Truth Telling about War Crimes and Other Serious Violations of Human Rights in the former Yugoslavia – A volt Jugoszláviában elkövetett háborús bűncselekményeket és az emberi jogok megsértésének más súlyos eseteit vizsgáló regionális tényfeltáró bizottság) a tudatosság fokozása és a békefolyamat folytatása érdekében a Nyugat-Balkánon, és felhívja Szerbia és más érintett országok hatóságait is, hogy támogassák azt;
35. hangsúlyozza, hogy az oktatási rendszer az ország ifjúsága és a jövőbeli gazdasági kilátások szempontjából rendkívüli jelentőséggel bír; hangsúlyozza, hogy a társadalmi és gazdasági fejlődés egyik legfőbb feltétele a korszerű és színvonalas oktatás, amely magasan képzett munkavállalók nemzedékeit termeli ki; fájjalja az országban és elsősorban a fiatalok körében tapasztalható nagyfokú munkanélküliséget és az egyetemi végzettségűek alacsony arányát; felhívja a hatóságokat, hogy teljes mértékben hajtsák végre a bolognai folyamat rendelkezéseit, és a szerb oktatási rendszert hozzák összhangba az európai normákkal; üdvözli a tudomány és a kutatás területén tapasztalt haladást, azonban hangsúlyozza, hogy további erőfeszítésekre van

szükség, ha Szerbia csatlakozni kíván az Európai Kutatási Térséghez; felhívja továbbá a hatóságokat, hogy fokozzák a nemzeti kutatási kapacitásokba történő befektetéseket, hogy a szerbiai kutatási standardok és kapacitások ne maradjanak el az európaiaktól;

36. tudomásul veszi a kibővített általános kollektív szerződést, melyet a szerb kormány 2008 novemberében írt alá a szakszervezetekkel és a munkaadói szervezetekkel; arra buzdítja a szerb kormányt, hogy vessen véget a szerződés jelenlegi felfüggesztésének; hangsúlyozza, hogy az alkotmányos garanciák ellenére a szakszervezeti jogok továbbra is korlátozottak, és felhívja a szerbiai hatóságokat, hogy erősítsék a munkavállalók és szakszervezetek jogait; aggodalmát fejezi ki a társadalmi párbeszéd gyengesége és a társadalmi partnerekkel való rendszertelen konzultáció miatt; elismeri, hogy a Szociális és Gazdasági Tanács gyakrabban ülésezett és hogy valamennyi szakosodott testület működik, azonban aggódik a korlátozott kapacitások miatt; további lépésekre szólít fel a Szociális és Gazdasági Tanács megerősítése érdekében, hogy az aktív szerepet vállalhasson a társadalmi párbeszéd megerősítésében, és aktív konzultációs szerepet tölthessen be a jogalkotás során;
37. felhívja a figyelmet a büntetés-végrehajtási rendszer nehéz helyzetére, és kéri, hogy tegyenek lépéseket a börtönök túlszűfoltóságának orvoslására, a mostoha fogva tartási körülmények javítására, valamint a fogva tartottak számára megfelelő rehabilitációs programok és képzés biztosítására;
38. hangsúlyozza, hogy a pénzügyi válságnak súlyos következményei vannak az országra nézve; megállapítja, hogy az IMF-fel kötött készenléti megállapodást az ország makrogazdasági politikájának pozitív értékelése nyomán a közelmúltban felülvizsgálták, és üdvözli a régió integrációjának előmozdítása és gazdaságának helyreállítása érdekében létrehozott Nyugat-Balkáni Beruházási Keretet, mely hiteleket biztosít az elsőbbséget élvező infrastrukturális projektek számára; a keret bővítésére szólít fel, hogy az tartalmazza a kis- és középvállalkozások támogatását is, és kéri Szerbiát, hogy használja ki a fenti új pénzügyi források nyújtotta előnyöket és az IPA támogatás keretében meglévő lehetőségeket azért is, hogy hatékonyabban lehessen megóvni a társadalom sérülékeny csoportjait a válság hatásaitól;
39. emlékeztet, hogy a monopóliumok jelentősen gátolják a piacgazdaság teljes körű működésének kialakulását; ezért felhívja a kormányt, hogy felszámolásuk révén tegyen aktív lépéseket a hatékony versenypolitika kialakítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a kis- és középvállalkozások piacra lépése előtt tornyosuló akadályok továbbra is nagyobbak a kívánatosnál; üdvözli a piaci szabályozók létrehozását számos területen, és bízik abban, hogy a hatóságok biztosítják majd függetlenségüket, hogy e testületek ne kerüljenek az általuk szabályozottak „hatalmába”;
40. megjegyzi továbbá, hogy az ország nemzeti és gazdasági statisztikái további javítást igényelnek, és felhívja a hatóságokat azok fejlesztésére;
41. felhívja a szerbiai hatóságokat és politikai mozgalmakat, hogy kötelezzék el magukat határozottabban a foglalkoztatási és társadalmi kohéziós politikák mellett, és alakítsanak ki olyan környezetet, amely kedvez a demokrácia, a jogállamiság és a szabad piacgazdaság fejlődésének, valamint az emberi jogok tiszteletben tartásának;
42. kéri, hogy tegyenek további erőfeszítéseket a fenntartható tömegközlekedési hálózatok kialakítása és a közúti infrastruktúra javítása – többek között a X. közlekedési folyosó

mielőbbi befejezése – érdekében Szerbiában és a Nyugat-Balkán egészén, ugyanakkora jelentőséget tulajdonítva a vasúti és a belföldi vízi közlekedésnek is; hangsúlyozza az integrált szállítási rendszer jelentőségét mind a szerb régiók gazdasági fejlődése, mint pedig a regionális kereskedelem szintjének növekedése szempontjából; különös érdeklődést mutat a (többek között a közlekedéssel, energiával és az információs társadalommal kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó) Duna-stratégia iránt a kapcsolatok és a kommunikációs rendszerek javítása, a környezet megóvása, a környezeti kockázatok megelőzése és a társadalmi-gazdasági fejlődés erősítése érdekében;

43. ennek kapcsán sajnálatának ad hangot a tömegközlekedés, különösen a vasúthálózat alacsony színvonalá miatt; kéri a szerb kormányt, használja fel maradéktalanul az előcsatlakozási támogatási eszköz által rendelkezésre bocsátott alapokat a vasúthálózat fejlesztésére, korszerűsítésére és a szomszédos országokkal való összeköttetések javítására a személyszállítás és a teherfuvarozás céljaira egyaránt;
44. dicséri Szerbia megfelelő előrelépését a környezetvédelem terén; intenzívebb erőfeszítésekre buzdít azonban a megújuló energiák és az energiahatékonyság területén, és megjegyzi, hogy át kell ültetni a megújuló energiák terén megvalósult főbb vívmányokat, és még el kell fogadni az energiahatékonyságra vonatkozó jogi szabályozás keretét;
45. üdvözlí, hogy a Vegyi anyag-ügynökség elfogadott egy szabálykönyvet, mely korlátozza vagy megtiltja az emberi egészségre és a környezetre veszélyes vegyi anyagok gyártását, és a vegyipari ágazatot közelíti az uniós szabályokhoz; sajnálja azonban, hogy egyes fejlett technológiát és azzal kapcsolatos befektetéseket igénylő rendelkezések alkalmazása késedelmet szenvedett, mivel az iparág képviselői szerint pénzügyi veszteséget okoznának és az üzleti tevékenység felszámolásához vezetnének Szerbiában; a 2009-es zöld jogszabálycsomag azonnali és teljes körű végrehajtására szólít fel;
46. üdvözlí a Montenegróval és Horvátországgal kötött megállapodásokat, melyek lehetővé teszik ezen országok szervezett bűncselekményekben részt vevő állampolgárainak kiadását, valamint a Szerbia és Horvátország közötti határ megállapítására vonatkozóan előirányzott tárgyalásokat; arra ösztönzi a szerb kormányt, hogy többi szomszédjával is kössön hasonló megállapodásokat, és üdvözlí az e téren Szerbia és Montenegró által tett lépéseket; ösztönzi Szerbiát, hogy a balkáni régió nemzetközi szervezett bűnözése elleni hatékony fellépés érdekében továbbra is ossza meg értesítéseit és bizonyítékait szomszédos országaival a határon átnyúló bűnszervezetekről, különösen a kábítószer-kereskedelemben részt vevőkről;
47. hangsúlyozza, hogy Szerbia az egész Nyugat-Balkán stabilitásában fontos szerepet játszik, különös tekintettel Bosznia-Hercegovina stabilitására és kohéziójára; ezzel összefüggésben felszólítja a szerb hatóságokat, hogy tevékenyen támogassanak minden olyan szükséges alkotmányos változtatást, amely elősegítené, hogy a bosznia-hercegovinai állami intézmények nagyszabású reformokat hajthassanak végre az európai integrációs folyamat során; külön felszólítja Belgrádot, hogy támogassa a boszniai intézmények konszolidációját, valamint megerősítését és korszerűsítését;
48. felhívja a szerb hatóságokat, hogy folytassák jogszabályaik összehangolását az EU környezetvédelmi jogszabályaival és előírásaival, és hajtsák végre az elfogadott

jogszabályokat;

49. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint Szerbia kormányának és parlamentjének.